

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

REDACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 38, telefon Nr. 50

Pod kierunkiem

ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO

ADMINISTRACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

Wioszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

II-ga Aleja № 43. TEATR „ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO

(Najstarszy w Królestwie)

Od soboty 9 do wtorku 12 Kwietnia (włącznie)

Zupełna zmiana programu!

Andrzej Chenier (Dramat historyczny z czasów rewolucji francuskiej) **Wieniec z róż** (dramat) **W krainie wiecznych lodów: Polowanie na wieloryba. Polowanie na psy morskie.** **Spiebergen** i t.p. (Zajmujące zdjęcia z natury w kolorach) **Wyroby z ceramiki** (zdjęcia z natury) **Kubuś antialkoholik** (komiczne) **Zemsta kwiatów** (fantazja w kolorach)

Na scenie tylko do wtorku (włącznie) **Nowość!**

„Asmodea” Fantasmagorja czarodziejska

Zmiana programu w każdą środę i sobotę.

W Kalloskopach wystawiono: **Widoki Bośni**

Ceny miejsc zwykłe.

Szczegóły w afiszach i programach.

Teatr „ODEON”

Teatr „ODEON”

TEATR „OAZA”

Retystyczny program od 5 do 11 kwietnia włącznie

CÓRKA KAMIENIARZA (zajmujący dramat) **UCZE SIŁOBYWAC** (komedia) **CZARNY WIENIEC-STRASZNY KONIEC** (dramat) **POCALUNEK ŚMIERCI** (wzruszający dramat) z czasów (francuskiej) rewolucji **MILOSĆ A PRZESTĘPS** (wo imelo-dramat) **NA ZEEI DRODZE** (komedia) **TRAWERJI** **SPEŁNIONE MARZENIA** (nader komiczny obraz)

Nad program występ **Zofji Górskiej**

(repertuar zupełnie nowy) tylko do piątku włącznie

OAZA

OAZA

LEKARZ-DENTYSTA
GREJNIEC
w CZĘSTOCHOWIE,
I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej,
Przyjmuje codziennie od 9-1 rano i od 3-7 wiecz.

Polecia Nr. 1 swego wydawnictwa poświęconego krzewieniu zasad higieny i polszczeniu wśród mas najbiedszych p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k. Ządać w księgarniach! 20

LEKARZ-DENTYSTA
Artur Broniatowski
przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 p. p.
I Aleja Nr. 8, pi. rważo piętro domu p. Rygockiej.

Do źródeł kultury.

Niezwyčajna dyskusja toczyła się obecnie na łamach prasy polskiej, przesyconej, jako prasy, aktualnością, z natury rzeczy będącej jej wytworem i rzecznikiem. Oto młody, a wyróżniający się zdolnościami autor polski, p. Tadeusz Nalepiński, napisał artykuł, w którym starał się—z natury niejako szczerze rzecz traktując—zróżniczkować pojęcie kultury i zmaterializowanej dzisiejszej cywilizacji Zachodu, duchowej sy-

tości, zmaterializowanego marzenia, co wszystko jednym słowem określił „kulturą”—w myśl słynnego powiedzenia Henryka IV o kurze w garnku u każdego chłopca.

Na próżno szuka p. Nalepiński w dzisiejszej Francji takich, co by czuli za miljonów. Ale również nie widzi tych milionów, któreby czuć chciały, bo dają one dziś tylko do duchowej sytości, a i do materialnej. A nie ta sytość dała Francji wielkość ducha, przed którą korzy się świat cały. „Nie ona przyczyniła się do szczęścia ludzkości, nie ona zachwycała przez wieki ludby odce żywym, wolnym i uskrzydłonym słowem Rabelais'ego, czy Rousseau, Voltaire'a czy Balzac'a, Verlain'e'a, czy Villiers-de-Lisle Adama; natchnieniami wielkiej sztuki od gotyku swego do Gauguin'a i Cezanne'a; w nauczę myślą twórczą nie ona syciła wszystkie gałęzie wiedzy badawczej—nie szczeniąc sił i życia; nie jej w ofierze zżył, jeszcze dziś nie doszczętnie pokonany, ciska do stóp kości Delagrang'e'ów!”

I skarży się p. Nalepiński, że go nie zrozumiano u nas, nie dobrze pojęto, co powiedział i zrobiono z niego wroga dzisiejszej kultury Zachodu. Dla piszącego te słowa nic w tem dziwnego. Znamo u nas ludzi mieszają pojęcie kultury ze zmaterializowaną i materialistyczną cywilizacją dzisiejszych czasów. Leży to do pewnego stopnia w porządku rzeczy. Gdy mieszkanie jakiegoś brudnego, zaniedbanego, biednego miasteczka polskiego znajdzie się na ul. Berlina — zostaje ośniony. I wtedy zdaje mu się, że te wspaniałe latarnie i lampy uliczne, te znakomite tramwaje elektryczne, ta nieporównana kolej miejska i wygodne hotele —

to kultura, to jej demiter cri, jej ostatnie słowo, jej ostatni krzyk. To przecież Iśnitó i ośnitó nie byle kogo, ale pana Podfilipskiego.

Przecież usta pana Podfilipskiego z zachwytem wykrzyknęły, iż w promieniu pół wiorsty, gdy stanie na placu opery w Paryżu, może kupić wszystko, co człowiek zapagnie. I to ostatnie powiędzenie należy rozumieć: co podpadnie pod zmysły.

Lecz ani z placu Opery w Paryżu ani z placu Potsdamskiego w Berlinie nie widać tych kryjówek, w których genjusz Francji i genjusz Niemiec łamie się z sobą i tworzy. Czy to wszystko, co pod zmysły podpada, a kupić można, posunęło ludzkość o jeden krok naprzód w rozwoju duchowym? Czy to wszystko uczyniło ludzi choć nieco lepszymi, rozumniejszymi, szlachetniejszymi i godniejszymi? Czy berliński tramwaj elektryczny wart jest krwi ofiarnej, przelanej pod Wiedniem, a tworywny hotel męki przeżytej przy tworzeniu Improwizacji lub pisaniu Hamleta? Zestawienia możnaby mnożyć!

Nie niedoceniam cywilizacji materialnej, co może do pewnego stopnia przytrafiło się p. Nalepińskiemu, ale również tego kulturą nazwać nie mogę. Gdzie indziej trzeba szukać kultury i jej źródeł.

Utrudnienia.

W związku z świeżo ogłoszonym okólnikiem prezesa Rady ministrów Stolypina, — należy zwrócić uwagę na niektóre zarządzenia różnych władz, jak naprzykład: W ciągu ostatnich miesięcy wydano szereg rozporządzeń, które kępują zakładanie stowarzyszeń, organizowanych według przepisów z d. 17 marca 1906 r.

Oprócz znanego rozporządzenia o niedopuszczeniu do zakładania kulturalno-oświatowych instytucji t. zw. obcoplemieńców, na którego zasadzie można odmówić zatwierdzenia literalnie każdego ich stowarzyszenia, wydano szereg wskazówek, które w znacznym stopniu

ograniczają możność założenia instytucji, a mianowicie:

Przy każdym staraniu o otwarcie stowarzyszenia czy związku polecono najsamprzód ściągac opinię zarządzającego właściwym urzędem. Co do towarzystw zapomogowych, pożyczkowo-oszczędnościowych, pogrzebowych, posagowych i wogóle wzajemnej pomocy, mających choćby najbardziej odierwany związek z pieniędzmi, wymagane jest orzeczenie zarządzającego kantorem Banku państwa. W sprawach wychowania i oświaty trzeba opinii kuratora okręgu naukowego i t. d. Niezależnie od tego w sprawach, dotyczących całej ludności Warszawy lub jej części, konieczne jest jeszcze zaświadczenie przedstawiciela policji warszawskiej. Zbierane są opinie przed legalizacją instytucji o osobach jej założycieli.

Potwierdzono również rozporządzenie, aby przy zatwierdzaniu ustaw trzymać się wszystkich wymagań nietylko prawa, ale i wszystkich okólników co do formalności o czysto kancelaryjnym charakterze. Jak widać z powyższego opłątano znów wszystko taką siecią dowolnych utrudnień, że wypacono brzmienie prawa, co też prawdopodobnie wywołało rzeczoną okólnik. (—)

Wystawa w Odesie.

Jakkolwiek budowa specjalnego pawilonu polskiego na wystawie Odeskiej nie doszła do skutku wobec zgłoszenia się zbyt małej ilości wystawców, to jednak przemysł i rolnictwo Królestwa Polskiego będą na wystawie reprezentowane. Do chwili obecnej zgłosiło się już przeszło 70 wystawców, a ponieważ termin przyjmowania deklaracji przedłużono do dnia 14 kwietnia, więc zapewne napłyną nowe zgłoszenia. Wiadomością pomyślną dla wystawców polskich jest ta okoliczność, że w jury będą zasiadali przedstawiciele przemysłu Królestwa.

Wystawa trwać będzie od dnia 28

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-oła, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1887 WYKONYWA RZEZBY POMNIKI. ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATYERIE. Telefon 26 280.

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie. Central. 13

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, prze-moszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, i materiałow technicznych i elektrotech.

„Zdrój”

NAGRODZONA MEDALAMI:

Poleca wody mineralne w syfonach i fiaskach na wodzie destylowanej ściśle podług analizy przyrządzone w zupełności zastępujące wody naturalne. Wody gorzkie: apentę, Franz Jozef i Huntadę. Wody słotowe: Giesschübler i Narzan. Lemoniady owocowe na sposób „Lanina” przyrządzone. Wszystkie wyroby nie wyłączając wody sodowej wyrabiane na kwasie węglanym płynnym. Zadać wszędzie i zwracać uwagę na firmę. Syfony i fiaski bez etykiet nie pochodzą z fabr. „Zdrój”. Reprezentacja płynnego kwasu węglanego 438
Na żądanie dostarcza się wody do domów na zabawy i przyjęcia.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziwulski i Lange w Warszawie.**

Fabryki: w Opocznie i Sławińsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Częstochowy

podaje do publicznej wiadomości, że w odbytem dnia 20 Marca (2 Kwietnia) 1910 roku XVIII losowaniu 5 proc. listów zastawnych 1-ej serji rzeczonoego Towarzystwa, wylosowano następujące listy zastawne:

1000	rublowych	№ №	390, 1034, 1173, 1767, 1885, 1972.
500	„	№ №	35, 173, 209, 363, 481, 569, 838.
250	„	№ №	187, 159, 750, 868, 882, 890
100	„	№ №	5, 38, 68, 70, 77, 119, 125, 140, 149, 151, 152, 234, 242, 245, 252, 283, 315, 321, 357, 360, 410, 412, 419, 445, 484, 506, 518, 556, 569, 585, 586, 600, 610, 634, 642, 671, 726, 737, 742, 757, 810, 817, 870, 881, 898, 938, 967, 973, 989, 1009, 1018, 1038, 1082, 1094, 1169, 1151, 1165, 1203, 1220, 1231, 1247, 1268, 1298, 1309, 1322, 1353, 1362, 1372, 1391, 1402, 1406, 1411, 1412, 1424, 1429, 1502, 1510, 1533, 1563, 1587, 1598, 1601, 1634, 1687, 1700, 1728, 1766, 1769, 1839, 1860, 1914, 1941, 1943, 1954, 1957, 1967, 1973, 1989, 2008, 2056, 2059, 2093, 2118, 2152, 2165, 2176, 2190, 2191, 2209, 2243, 2281, 2282, 2298, 2299, 2347, 2357, 2369, 2382, 2419, 2432, 2433, 2463, 2476, 2478, 2480, 2483, 2484.—

Wyplata należności za powyższe listy zastawne uskutecznić się będzie: w kasie Towarzystwa, w Banku Handlowym w Warszawie i we wszystkich jego Oddziałach, w Krajowym Domu Bankowym w Warszawie i jego Oddziale w Częstochowie, oraz w Częstochowskim Towarzystwie Wzajemnego Kredytu, poczynając od dnia 215 Sierpnia 1901 roku.

Wylosowane listy zastawne powinny mieć przy sobie 18 kuponów z terminami płatności, oznaczonymi po dzień 215 Sierpnia 1910 r; w przeciwnym razie suma kuponów brakujących potrąconą zostanie z należności, przypadającej za listy zastawne wylosowane. —

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie

Biurowo w gmachu Magistratu.

Sprzedaz i wynajem motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne.

Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów 670

H. ROCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter) Telefon 38.

W zakresie operacji wchodzi: cła i ekspedycja towarów przywózowych i wywózowych na warunkach najprzystępniejszych. 448-180-2

Fabryka wód mineralnych aptekarza St. WĄGROWSKIEGO

w Częstochowie, III Aleja № 62, tel. 31

Nie ma lepszego napoju na pierwsze śniadanie, jak

CZYSZE HOLENDERSKIE

KAKAO BENS DORP'a

NAPÓJ NAJZDROWSZY I NAJPOŻYWNIEJSZY.

Zwracać uwagę na żółte opakowanie.

AMSTERDAM HOLLANDJA

Przedstawiciel na Królestwo Polskie **MARS POSNER**, WARSZAWA, ORLA 6. 417

„ARYSTOKRATYNA”

krem i prezek.

Odmianony na wystawie lekarskiej i przyrodników we Lwowie medalem srebrym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznego i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu—staje się płodź miłąco biała i nabiera młodocianej swietości i wdzięku.

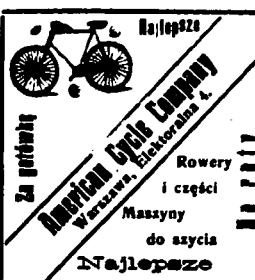
Pięgi zmarszczeni, wagi, sółte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznych

W A O Ł A W A O R Z E Ł

w Częstochowie, III Aleja № 48

Najlepsza

American Cycle Company
Warszawa, Elektoralna 4.

Rower
i części
Maszyny
do szycia

Najlepsze

ZAK & AD

artystyczno-fotograficzny

Władysław Wesołowski

w Częstochowie

róg II Alei i Teatralnej 26.

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

Urządzenie sklepowe do sprzedania. Wiadomości w administracji Gazety 628 Bielski Częstochowa. 679

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu kasa-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2, kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnictwem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.